C/2025/2245

29.4.2025.

**P10_TA(2025)0011**

# Europska središnja banka – godišnje izvješće za 2024.

**Rezolucija Europskog parlamenta od 11. veljače 2025. o Europskoj središnjoj banci – godišnje izvješće za 2024. (2024/2054(INI))**

(C/2025/2245)

*Europski parlament,*

— uzimajući u obzir Godišnje izvješće Europske središnje banke (ESB) za 2023.,

— uzimajući u obzir povratne informacije od 18. travnja 2024. koje je ESB dao kao odgovor na sadržaj Rezolucije Parlamenta o Godišnjem izvješću ESB-a za 2022. ([1]),

— uzimajući u obzir Statut Europskog sustava središnjih banaka (ESSB) i ESB-a, a posebno njegove članke 2., 15. i 21.,

— uzimajući u obzir članak 119., članak 123. stavak 1., članak 125., članak 127. stavke 1. i 2., članak 130., članak 282. stavak 2. i članak 284. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),

— uzimajući u obzir članke 3. i 13. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),

— uzimajući u obzir makroekonomske projekcije za europodručje koje su izradili stručnjaci Eurosustava od 7. ožujka 2024., 6. lipnja 2024., 12. rujna 2024. i 12. prosinca 2024.,

— uzimajući u obzir odluke Upravnog vijeća ESB-a od 25. siječnja 2024., 7. ožujka 2024., 11. travnja 2024., 6. lipnja 2024., 18. srpnja 2024., 12. rujna 2024., 17. listopada 2024. i 12. prosinca 2024.,

— uzimajući u obzir Eurostatovu procjenu inflacije od 3. veljače 2025.,

— uzimajući u obzir jesensku gospodarsku prognozu Komisije za 2024. objavljenu 26. studenog 2024.,

— uzimajući u obzir izvješće Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) o svjetskim gospodarskim izgledima iz siječnja 2025.,

— uzimajući u obzir monetarne dijaloge s predsjednicom ESB-a Christine Lagarde od 15. veljače 2024., 30. rujna 2024. i 4. prosinca 2024.,

— uzimajući u obzir svoju Odluku od 1. lipnja 2023. o sporazumima u obliku razmjene pisama između Europskog parlamenta i Europske središnje banke o strukturiranju praksi interakcije u području središnjeg bankarstva ([2]),

— uzimajući u obzir europski stup socijalnih prava,

— uzimajući u obzir da je Upravno vijeće ESB-a 21. srpnja 2022. odobrilo instrument zaštite transmisije (engl. Transmission Protection Instrument, TPI),

— uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 28. lipnja 2023. o uvođenju digitalnog eura (COM(2023)0369),

— uzimajući u obzir prvo i drugo izvješće o napretku pripremne faze projekta digitalnog eura, koja je ESB objavio 24. lipnja 2024. i 2. prosinca 2024.,

— uzimajući u obzir četiri izvješća o napretku faze istraživanja projekta digitalnog eura, koja je ESB objavio 13. srpnja 2023., 24. travnja 2023., 21. prosinca 2022. i 29. rujna 2022.,

— uzimajući u obzir reviziju strategije monetarne politike ESB-a pokrenutu 23. siječnja 2020. i dovršenu 8. srpnja 2021. te predstojeću procjenu strategije monetarne politike za 2025.,

— uzimajući u obzir reviziju operativnog okvira ESB-a objavljenu 13. ožujka 2024.,

— uzimajući u obzir Godišnje izvješće ESB-a o međunarodnoj ulozi eura objavljeno u lipnju 2024.,

— uzimajući u obzir rezultate ESB-ova prvog testiranja otpornosti na stres u pogledu kibernetičke otpornosti od 26. srpnja 2024.,

— uzimajući u obzir pregled financijske stabilnosti ESB-a objavljen 20. studenog 2024.,

([1]) SL C 283, 11.8.2023., str. 40.
([2]) Usvojeni tekstovi, SL C, C/2024/6738, 26.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6738/oj.

— uzimajući u obzir objavu revidirane Uredbe o kapitalnim zahtjevima ([3]) („CRR III”) i revidirane Direktive o kapitalnim zahtjevima ([4]) („CRD VI”) u Službenom listu Europske unije 19. lipnja 2024.,

— uzimajući u obzir rezultate ESB-ova testiranja otpornosti na stres u pogledu klimatske otpornosti od 8. srpnja 2022.,

— uzimajući u obzir ESB-ovu ažuriranu Izjavu o okolišu iz 2024.,

— uzimajući u obzir plan ESB-a za klimu i prirodu za razdoblje 2024. - 2025.,

— uzimajući u obzir članak 142. stavak 1. Poslovnika,

— uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku (A10-0003/2025),

A. budući da je prema podacima Eurostata stopa inflacije mjerena harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena (HIPC) u europodručju u prosincu 2024. iznosila 2,4 %;

B. budući da se prema makroekonomskim projekcijama stručnjaka Eurosustava za europodručje iz prosinca 2024. predviđa da će se inflacija mjerena HIPC-om smanjiti na 2,1 % 2025. i 1,9 % 2026. te zatim povećati na 2,1 % 2027. ([5]); budući da projekcije za inflaciju pokazuju znatne varijacije diljem europodručja;

C. budući da je glavni cilj ESB-a očuvanje stabilnosti cijena, koju definira kao stopu inflacije od 2 % u srednjoročnom razdoblju;

D. budući da bi ESB trebala promicati opće ekonomske politike u EU-u i time doprinosi postizanju ciljeva EU-a kako su utvrđeni u članku 3. UEU-a;

E. budući da je ESB politički neovisan, što znači da institucije i agencije EU-a kao ni vlade država članica ne bi smjele pokušavati na njega utjecati;

F. budući da ESB može donositi odluke bez političkog uplitanja kako bi ispunio svoj primarni cilj održavanja stabilnosti cijena, s time da ga se može pozivati na odgovornost;

G. budući da se zbog političke neovisnosti ESB mora suzdržavati od donošenja političkih odluka;

H. budući da je člankom 123. UFEU-a i člankom 21. Statuta ESSB-a i ESB-a zabranjeno izravno monetarno financiranje država; budući da ESB može kupiti dužničke vrijednosne papire na sekundarnom tržištu ako je to potrebno za ostvarivanje njegovih ciljeva;

I. budući da je Eurosustav izgrađen na načelu monetarne dominacije;

J. budući da se sredstva kojima se otplaćuje glavnica dospjelih vrijednosnih papira kupljenih u okviru programa kupnje vrijednosnih papira više ne ulažu i da se sredstva kojima se otplaćuje glavnica dospjelih vrijednosnih papira kupljenih u okviru hitnog programa kupnje zbog pandemije (PEPP) više neće ponovno ulagati od siječnja 2025.;

K. budući da su bankovne pričuve koje kreditne institucije drže u ESB-u u prosincu 2024. iznosile 3 bilijuna EUR;

L. budući da je euro druga najvažnija valuta na svijetu;

M. budući da ESB polaže račune Parlamentu kao instituciji koja predstavlja građane EU-a; budući da se to polaganje računa održava na najvišoj razini, uz redovitu organizaciju monetarnog dijaloga, redovito pojavljivanje predsjednika ESB-a na plenarnim sjednicama Parlamenta te razne posjete i sastanke između zastupnika u Parlamentu i članova odbora ESB-a;

***Opći pregled***

1. pozdravlja ulogu ESB-a u očuvanju monetarne i financijske stabilnosti, koja je nužan preduvjet za rast i gospodarsku stabilnost; naglašava da je u tom pogledu ESB institucija koja je odgovorna za očuvanje stabilnosti cijena u europodručju; napominje da Europski sustav središnjih banaka (ESSB), ne dovodeći u pitanje cilj održavanja stabilnosti cijena, podupire opće ekonomske politike Unije kako je utvrđeno u članku 127. UFEU-a;

([3]) SL L, 2024/1623, 19.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1623/oj.
([4]) SL L, 2024/1619, 19.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1619/oj.
([5]) https://www.ecb.europa.eu/press/projections/html/ecb.projections202412_eurosystemstaff~71a06224a5.en.html#toc6.

2. ističe da je statutarna neovisnost ESB-a, utvrđena Ugovorima, preduvjet za ispunjavanje njegova mandata, a to je održavanje stabilnosti cijena u europodručju i time doprinos gospodarskom rastu, konkurentnosti i otvaranju radnih mjesta;

3. ističe važnost političke neovisnosti ESB-a, koja bi trebala ostati nepromijenjena; naglašava da ta neovisnost pak od ESB-a iziskuje da se suzdrži od poduzimanja političkih mjera; pozdravlja institucionalnu suradnju i time naglašava važnost odgovarajuće razine odgovornosti prema Parlamentu;

4. poziva ESB i Europski parlament da u potpunosti iskoriste mehanizme odgovornosti i transparentnosti te da, kada je to moguće, dodatno poboljšaju te mehanizme, ne dovodeći pritom u pitanje neovisnost ESB-a;

5. prepoznaje napore ESB-a da se inflacija vrati na razine razmjerne njegovu cilju od 2 % u srednjoročnom razdoblju;

6. naglašava da bi monetarna politika ESB-a, uz ispunjavanje mandata, i fiskalne politike trebale djelovati zajedno kako bi pomogle europskim građanima i kućanstvima, kao i malim poduzećima;

7. prima na znanje razlike među državama članicama u pogledu razina inflacije koje su iznad ili ispod cilja ESB-a od 2 %; naglašava da inflacija umanjuje kupovnu moć fiksnih prihoda, štednje i mirovina i da narušava signalnu funkciju cijena kojom se osigurava učinkovita raspodjela sredstava, čime negativno utječe na gospodarsku stabilnost;

8. naglašava da je inflacija potaknula „krizu troškova života” za građane EU-a; stoga naglašava nužnost smanjenja inflacije na ciljanu stopu od 2 %; konstatira da visoke razine inflacije nerazmjerno utječu na kućanstva s nižim dohotkom, koja veći dio svojeg proračuna troše na osnovne potrepštine; naglašava da je vraćanje ukupne inflacije na ciljnu razinu stoga važno i za održavanje socijalne kohezije;

9. žali zbog toga što je temeljna inflacija u europodručju i dalje visoka (2,7 % u prosincu 2024.), pri čemu su samo tri države članice europodručja u prosincu 2024. prijavile temeljnu stopu inflacije nižu od 2 %; podsjeća da ta situacija stvara gospodarsku nesigurnost, obeshrabruje štednju i povećava životne troškove građana, što posebno utječe na one s fiksnim i ograničenim prihodima;

10. naglašava da bi zadržavanje previsokih kamatnih stopa moglo naštetiti ekonomskom rastu; upozorava ESB da ne smanjuje prebrzo kamatne stope s obzirom na rizik od ponovnog povećanja stopa inflacije, koja je i dalje iznad 2 %; ističe ključnu ulogu očekivanja u pogledu inflacije i činjenicu da bi ih prekomjerna volatilnost stopa inflacije mogla narušiti; poziva ESB da procijeni učinak promjena kamatnih stopa na različite gospodarske sektore, među ostalim na kapitalno intenzivne sektore;

11. priznaje da su odluke o monetarnoj politici koje je donijelo Upravno vijeće ESB-a od početka inflacijske krize uzrokovane porastom cijena energije usmjerile inflaciju na put koji je u skladu s postizanjem cilja stabilnosti cijena, te da je pritom izbjegnuto ozbiljno pogoršanje gospodarske aktivnosti ili zaposlenosti;

12. podsjeća da je Eurosustav izgrađen na načelu monetarne dominacije te da su za ekonomsku i monetarnu uniju stoga potrebne čvrste fiskalne politike u državama članicama kako bi se moglo odgovoriti na vanjske šokove; podsjeća na potrebu za odgovarajućom provedbom novog fiskalnog okvira kako bi se osigurala vjerodostojnost fiskalnih politika na razini ekonomske i monetarne unije; napominje da dostatan fiskalni prostor također omogućuje državama članicama da odgovore na vanjske šokove; prima na znanje fleksibilnost koju u tom pogledu omogućuju nova fiskalna pravila; ističe da države članice mogu povećati svoju otpornost na vanjske šokove fiskalnim mjerama i reformama kojima se potiče rast;

13. podsjeća da razborite fiskalne politike država članica mogu dopuniti napore ESB-a da zadrži niske stope inflacije i na taj način zaštiti prihode; ističe da je rješavanje problema prekomjernog javnog deficita i razine duga ključno za održavanje stabilnog gospodarstva, održivog rasta i kako bi vlade imale na raspolaganju politički prostor za odgovor na negativne šokove; u tom pogledu prima na znanje nedavne zaključke pregleda financijske stabilnosti koji se odnose na visoke razine nacionalnog duga;

14. konstatira da monetarne politike ESB-a usmjerene na ispunjavanje njegove glavne zadaće podliježu procjeni proporcionalnosti; konstatira da se u procjeni proporcionalnosti uzima u obzir učinak mjera monetarne politike na šire gospodarstvo i ekonomske politike;

***Monetarna politika***

15. zdušno pozdravlja činjenicu da se ukupna stopa inflacije od listopada 2022., kada je dosegla vrhunac od 10,6 %, u prosincu 2024. smanjila na razinu od 2,4 %;

16. pozdravlja smanjenje temeljne stope inflacije od ožujka 2023., kada je dosegla vrhunac od 7,6 %, na 2,7 % u prosincu 2024., ali izražava nelagodu zbog njezine povijesno i trajno visoke stope; sa zabrinutošću napominje da bi visoka temeljna inflacija mogla dovesti do veće ukupne inflacije;

17. napominje da je ESB-u trebalo više od tri godine da postigne razinu inflacije koja je razmjerna ciljnoj stopi od 2 %; u tom pogledu podsjeća da je ESB netočno procijenio da se očekuje da će inflacija biti samo prolazna;

18. naglašava da su šokovi u opskrbi, koji prvenstveno potječu iz vanjskih izvora, bili među ključnim pokretačima porasta inflacije; uviđa da monetarna politika ima izravniji učinak na razine inflacije kada prvenstveno proizlazi iz čimbenika potražnje, a ne iz čimbenika ponude;

19. pozdravlja napore ESB-a da redovito ažurira svoje modele; poziva ESB da nastavi s preispitivanjem i poboljšanjem svojih modela i njihove uloge u donošenju politika s obzirom na njihovu nedovoljnu uspješnost posljednjih godina, kako bi se izvukle pouke iz prethodnih kriza, posebno ne bi li se bolje razlikovali izvori inflacije koji se temelje i na strani potražnje i na strani ponude; naglašava da gospodarski šokovi u opskrbi mogu proizaći iz mnogih izvora, među ostalim geopolitičkih događaja, katastrofa povezanih s klimom ili prirodnih katastrofa i kiberetičkih napada;

20. naglašava da je uključivanje stambenih objekata u vlasništvu stanara u harmonizirani indeks potrošačkih cijena (HIPC) poželjno zbog reprezentativnosti i usporedivosti među zemljama europodručja; poziva na ubrzanje plana kako bi se osiguralo brzo uključivanje podataka koji se odnose na stambene objekte u vlasništvu stanara u HIPC; pozdravlja predanost Upravnog vijeća ESB-a da u svojim procjenama monetarne politike i odlukama razmotri i dostupne mjere inflacije u pogledu tromjesečnog samostalnog indeksa stambenih objekata u vlasništvu stanara;

21. podržava odluku ESB-a da smanji svoje programe kupnje vrijednosnih papira, kako bi se likvidosni tržišni zahtjevi uravnotežili s razinama inflacije, s obzirom na višak likvidnosti na tržištu i pad stopa inflacije; pozdravlja činjenicu da portfelj imovine u okviru ESB-ovih programa kupnje od 2023. bilježi silazni trend;

22. ističe da je kamata na bankovne rezerve komercijalnih banaka rezultirala time da je Eurosustav samo 2023. isplatio kamate u iznosu od 120 milijarde EUR kreditnim institucijama, što odgovara iznosu od 0,8 % BDP-a europodručja; smatra da je to znatna subvencija bankarskom sektoru; traži od ESB-a da učini nešto po tom pitanju;

23. naglašava da su ESB-ovi programi kupnje nekonvencionalne politike primjenjive samo tijekom perioda krize i kojima bi se, ako se ne provedu pažljivo, mogla prekršiti zabrana monetarnog financiranja iz članka 123. stavka 1. UFEU-a; poziva ESB da nastavi pratiti postupno smanjenje svoje bilance kako bi se ograničili dugotrajni potencijalno destabilizirajući učinci u europodručju, uz istodobno praćenje rasta i konkurentnosti gospodarstva EU-a; poziva ESB da podijeli uvide o učinku programa kupnje na funkcioniranje financijskih tržišta, uključujući utjecaj na mirovinske fondove i suradnju u području mirovinskog osiguranja;

24. naglašava da je ujednačena transmisija monetarne politike ključna za ostvarenje mandata ESB-a u pogledu stabilnosti cijena; ističe da su zbog prekomjernih razlika u prinosima državnih obveznica kreditni uvjeti neusklađeni s ujednačenom transmisijom monetarne politike te da to znatno otežava smanjenje javnog duga; prima na znanje uspostavu instrumenta za zaštitu prijenosa (TPI) u srpnju 2022. kao alata za podršku učinkovite transmisije monetarne politike;

25. naglašava da su različite kamatne stope u europodručju – u odsutnosti ozbiljnih financijskih poremećaja – općenito posljedica različitih premija rizika za državne obveznice, što, između ostalog, odražava različite pristupe fiskalnoj politici; napominje da se intervencijama u okviru instrumenta zaštite transmisije mogu prikriti temeljni fiskalni izazovi; naglašava da bi se instrumenti za zaštitu prijenosa (TPI) pod uvjetima koje je utvrdio ESB trebali koristiti samo za rješavanje stresa na financijskom tržištu koji nije povezan s ekonomskim temeljima; poziva države članice da provode odgovorne fiskalne politike i osiguraju održivu razinu duga, kojima se jača njihova otpornost na trenutačne i buduće šokove;

***Digitalni euro***

26. prima na znanje napredak ESB-ova projekta digitalnog eura i pozdravlja dijalog s Parlamentom u tom pogledu; ističe da bi bilo koji digitalni euro trebao donijeti jasnu dodanu vrijednost europskim građanima, uključujući veću stratešku autonomiju u plaćanjima, višu razinu tržišnog natjecanja na tržištu plaćanja malih vrijednosti, potencijal za poticanje inovacija u plaćanjima i financijama, poboljšanu financijsku inkluziju i pouzdan izvanmrežni rezervni sustav plaćanja; poziva ESB da jasno pokaže te koristi prije nego što suzakonodavci EU-a odluče hoće li uvesti digitalni euro kojim se pronalazi prava ravnoteža, između ostalog, u pogledu ograničenja dopuštenih iznosa, zabrinutosti u pogledu privatnosti, tržišnog natjecanja s privatnim rješenjima za plaćanje i upotrebljivosti u poslovnom kontekstu;

27. ustraje u tome da odluku o izdavanju digitalnog eura ne bi trebalo donositi isključivo Upravno vijeće ESB-a; umjesto toga, smatra da je odluka o uvođenju digitalnog eura u konačnici politička odluka koju moraju donijeti suzakonodavci EU-a s obzirom na mogući znatan utjecaj takve odluke na širok raspon područja obuhvaćenih nadležnostima EU-a, uključujući privatnost, zaštitu potrošača, financijsku stabilnost, financijsku politiku i druga područja koja nadilaze strogo područje monetarne politike;

28. smatra da će digitalni euro postati uspješan samo ako europskim građanima pruža konkretnu dodanu vrijednost koju oni razumiju; napominje da mnogi europski građani trenutačno nisu čuli za projekt digitalnog eura ili su i dalje skeptični;

29. ponavlja da bi gotovina trebala ostati široko dostupna i pristupačna u svakom trenutku kako bi se osigurala raznovrsnost sredstava plaćanja; pozdravlja u tom kontekstu Prijedlog uredbe o gotovini u eurima kao zakonskom sredstvu plaćanja;

30. naglašava potrebu za modelom kompenzacije utemeljenim na troškovima za bankarski sektor, koji je zadužen za praktičnu provedbu projekta digitalnog eura; podsjeća da se modelom kompenzacije korisnicima mora jamčiti euro bez naknade;

31. poziva ESB da uzme u obzir zabrinutost u pogledu financijske stabilnosti i moguće promjene u strukturi financijskog sektora koje proizlaze iz uvođenja digitalnog eura; podsjeća na važnost ograničenja dopuštenih iznosa kako se ne bi stvorili dodatni rizici za bilance banaka, posebno u kriznim situacijama;

32. poziva ESB da prednost da snažnim mjerama zaštite privatnosti te da budu zlatni standard za privatnost za digitalnu valutu središnje banke kako bi se osiguralo povjerenje javnosti i riješila zabrinutost građana u pogledu zaštite podataka i autonomije;

***Sekundarni ciljevi***

33. naglašava da su sekundarni ciljevi EU-a, kako su trenutačno navedeni u Ugovorima, nejasni; napominje da su sekundarni ciljeve ESB-a potporne prirode i dopunjuju njegov primarni mandat; u skladu s Ugovorima cilj je EU-a promicati mir, njegove vrijednosti i dobrobit njegovih naroda, stvoriti uravnotežen gospodarski rast i stabilnost cijena, visoko konkurentno socijalno tržišno gospodarstvo u kojem se teži punoj zaposlenosti i društvenom napretku, te visoku razinu zaštite i poboljšanje kvalitete okoliša;

34. podsjeća da, ne dovodeći u pitanje primarni mandat ESB-a, Ugovori od ESB-a zahtijevaju da podupire opće ekonomske politike Unije; poziva ESB da se pridržava svojeg mandata pri tumačenju svojih sekundarnih ciljeva ili djelovanju u skladu s njima; naglašava da prekoračenje tog mandata utječe na neovisnost ESB-a; smatra da bi održavanje stabilnosti cijena i stabilnih makroekonomskih uvjeta moglo dovesti do stvaranja pravih uvjeta za provedbu glavnih ciljeva ekonomske politike EU-a;

35. naglašava da se sekundarni ciljevi ESB-a najbolje mogu ostvariti u stabilnom makroekonomskom okruženju koje potiče ulaganja i na temelju predvidivih razina cijena; poziva ESB da u svoje godišnje izvješće uvrsti posebno poglavlje u kojem objašnjava kako je protumačio i proveo svoje sekundarne ciljeve;

36. naglašava da bi ESB trebao spriječiti narušavanje signalizacijske funkcije cijena kojom se osigurava učinkovita raspodjela resursa; poziva ESB da dodatno procijeni u kojoj mjeri klimatske promjene utječu na njegovu sposobnost očuvanja stabilnosti cijena;

37. poziva ESB da poštuje pristup tržišne neutralnosti u svojim monetarnim operacijama, te napominje da ESB priznaje da je tržišna neutralnost operativni instrument, a ne pravni zahtjev;

38. uviđa da ESB-ove mjere dekarbonizacije vlastitih korporativnih obveznica nisu slijedile strogo tržišno neutralan pristup;

39. poziva ESB da preispita svoje politike kako bi osigurao da se tim mjerama promiče konkurentnost EU-a, ali i da se tim aktivnostima ni na koji način ne ugrožava primarni cilj ESB-a;

40. poziva ESB da iskoristi sve dostupne alate kako bi osigurao da banke ozbiljno shvate sve financijske i vanjske rizike, uključujući klimatske i geopolitičke rizike; pozdravlja aktivnosti ESB-a na daljnjem poboljšanju alata i kapaciteta Eurosustava za procjenu rizika kako bi se bolje obuhvatili rizici povezani s klimom i okolišem, posebno zato što bi klimatske promjene i ekstremne vremenske pojave mogle dovesti do veće nestabilnosti cijena, posebno u poljoprivredno-prehrambenom sektoru; poziva ESB da nastavi s radom na testovima otpornosti na klimatske rizike koji su razvijeni kako bi se procijenila otpornost banaka i korporacija na rizik klimatske tranzicije;

41. prima na znanje plan za klimu i prirodu za razdoblje 2024. – 2025.; poziva ESB da izradi geopolitički plan za razdoblje 2025. – 2030. kako bi se bolje razumjele posljedice rata i sukoba na stabilnost cijena i jednako postupalo sa svim potencijalnim izvorima vanjskih šokova;

***Ostali aspekti***

42. ističe da bi ojačana međunarodna uloga eura dovela do nižih kamatnih stopa u europodručju, poboljšanog statusa EU-a na međunarodnoj sceni i veće makroekonomske stabilnosti; podsjeća da bi jačanje međunarodne uloge eura doprinijelo jačanju strateške autonomije EU-a;

43. poziva ESB da se pozabavi pitanjem jačanja međunarodne uloge eura u cilju povećanja njegove privlačnosti kao rezervne valute i da poduprе promjene u tom smjeru koje su potaknute tržištem; napominje da bi dovršetak ekonomske i monetarne unije mogao potaknuti međunarodnu ulogu eura;

44. prima na znanje potporu ESB-a uspostavi istinskog europskog sustava osiguranja depozita; potvrđuje da su podjela rizika i smanjenje rizika međusobno povezani;

45. pozdravlja pozornost koju ESB pridaje rizicima od kibernetičkih napada; poziva ESB da zajamči sigurnost i zaštitu monetarnog sustava za njegove korisnike, posebno u svjetlu aktualnih geopolitičkih događanja;

46. smatra da je financijska stabilnost preduvjet za učinkovitu monetarnu politiku i otporan financijski sustav; pozdravlja dovršetak okvira Basel III i njegovu provedbu od 1. siječnja 2025. jer ima potencijal za jačanje otpornosti bankarskog sektora u tom pogledu; primjećuje, međutim, kašnjenja i nedostatak jasnoće u pogledu provedbe određenog broja drugih jurisdikcija, što dovodi do nejednakih uvjeta na globalnoj razini;

47. prima na znanje zabrinutost ESB-a zbog rasta bankarskog sektora u sjeni i rizika koji on može predstavljati za financijsku stabilnost;

48. potiče suradnju s državama članicama i nacionalnim središnjim bankama na programima financijske pismenosti kako bi se pojedince i poduzeća osnažilo da donose informirane financijske odluke;

49. žali zbog toga što su samo dva člana Izvršnog odbora i Upravnog vijeća ESB-a žene; ponavlja da bi kandidature za Izvršni odbor trebale biti rodno uravnotežene te da bi se popisi kandidata koji su ušli u uži izbor trebali podnositi Parlamentu; snažno potiče države članice europodručja da poboljšaju načela rodne ravnopravnosti u svojim postupcima imenovanja kako bi oba spola imala jednake mogućnosti da budu guverneri svojih nacionalnih središnjih banaka;

50. ponavlja da bi se imenovanja u okviru ESB-a trebala temeljiti na objektivnim postupcima procjene zasluga i kompetencija;

51. podržava cilj ESB-a da poveća zastupljenost žena poticanjem žena da napreduju u tom području; stoga pozdravlja inicijative kao što je stipendija ESB-a za žene u ekonomiji;

52. ističe da se u najnovijem pregledu financijske stabilnosti koji je ESB objavio u studenome 2024. ističe zabrinutost zbog mogućnosti balona cijena imovine povezane s umjetnom inteligencijom s obzirom na njezinu koncentraciju među nekoliko velikih poduzeća korisnika umjetne inteligencije;

53. poziva na daljnje poboljšanje internog okvira ESB-a za zviždače i njegovo usklađivanje s Direktivom EU-a o zviždačima;

54. poziva ESSB da nastavi i ojača svoje dijaloge s nacionalnim parlamentima, za koje smatra da bi ojačali legitimnost i politike ESSB-a;

°
° °

55. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji i Europskoj središnjoj banci.